

Jún 2017

Škola ochrany osobných údajov

advokátskej kancelárie Balcar, Polanský & Spol. s.r.o.

Nariadenie EP a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016, tzv. Všeobecné nariadenie o ochrane údajov („Nariadenie“) zrušilo smernicu 95/46/ES („Smernica“), ktorá je momentálne pretransformovaná aj do slovenského právneho poriadku prostredníctvom zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov. Nariadenie nadobudne účinnosť dňom 25. mája 2018, kedy bude priamo účinné aj na Slovensku a dotkne sa všetkých, ktorí osobné údaje spracúvajú, ako aj fyzických osôb, ktorých osobné údaje sú predmetom spracúvania, teda takmer každého.

Vzhľadom na doposiaľ najvýznamnejšiu legislatívnu zmenu európskeho rozmeru v oblasti ochrany osobných údajov Vám na týždennej báze prinášame pravidelné informácie, aby ste sa mohli ľahšie a efektívnejšie zorientovať v spleti povinností, ktoré Nariadenie prináša.

Ak si prajete odoberať Školu osobných údajov priamo do Vašej e-mailovej schránky, prosím prihláste sa na odber na adrese office@bapol.sk, prípadne na tel. čísle +421 220 251 311.

Lekcia 15 z 16

Sankcie a odchýlky

V texte sa dozviete:

Dôležité zmeny

- Nariadenie prináša podstatné zvýšenie maximálnych pokút za porušenie povinností súvisiacich s ochranou osobných údajov:
 - v prípadoch závažnejšieho porušenia Nariadenia je maximálna výška pokuty 20.000.000,- EUR alebo 4% celkového svetového ročného obratu spoločnosti za predchádzajúci účtovný rok (podľa toho, ktorá suma je vyššia); doposiaľ max. do 200 tis. EUR;
 - v ostatných prípadoch je maximálna výška pokuty 10.000.000,- EUR alebo 2% celkového svetového ročného obratu spoločnosti za predchádzajúci účtovný rok (podľa toho, ktorá suma je vyššia); doposiaľ max. do 50 tis. EUR;
- Za porušenie Nariadenia dozorný orgán nie je povinný pokutu uložiť; ak je to však vzhľadom na okolnosti prípadu vhodné a účelné, môže uložiť aj iný druh sankcie (popri pokute alebo namiesto nej).

Compliance: Akčný plán

- Vykonanie auditu spracúvania osobných údajov pre zistenie, ktoré spracovateľské operácie nie sú v súlade s Nariadením;
- Identifikovanie najrizikovejších oblastí a vykonanie opatrení na zmiernenie rizika uloženia pokút;

- Zváženie možnosti uzavrieť poisťnú zmluvu na poistenie rizík spojených so spracúvaním osobných údajov.

K sankciám

Správne pokuty

Dozorné orgány sú povinné pri rozhodovaní o uložení pokuty a jej výške náležite zohľadniť skutočnosti, ako napr. povaha, závažnosť a trvanie porušenia (pričom prihliada na povahu, rozsah alebo účel spracúvania, ako aj na počet dotknutých osôb, na ktoré malo vplyv a rozsah škody, ktorú utrpeli), úmyselný alebo nedbanlivostný charakter porušenia, kroky, ktoré prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ podnikol s cieľom zmierniť škodu, miera spolupráce s dozorným orgánom, kategórie osobných údajov, ktorých sa porušenie týka a pod.

Ak prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ úmyselne alebo z nedbanlivosti tými istými alebo súvisiacimi spracovateľskými operáciami poruší viacero ustanovení Nariadenia, celková suma správnej pokuty nesmie presiahnuť výšku stanovenú za najzávažnejšie porušenie.

V každom jednotlivom prípade musí byť ukládanie pokút účinné, primerané a odrádzajúce. Nariadenie kategorizuje rôzne druhy porušení do dvoch hlavných skupín, a to podľa závažnosti porušenia, ktorej zodpovedá rôzna maximálna výška správnej pokuty:

Správna pokuta do výšky 10.000.000,- EUR alebo 2% obratu

Do prvej kategórie Nariadenie zaraďuje druhy porušenia, ktorému zodpovedá sankcia v maximálnej výške 10.000.000,- EUR alebo v prípade spoločnosti až vo výške 2% celkového svetového ročného obratu za predchádzajúci účtovný rok, podľa toho, ktorá suma je vyššia. Sem patria nasledovné delikty:

- spracúvanie osobných údajov maloletého v súvislosti so službami informačnej spoločnosti (čl. 8);
- spracúvanie bez potreby identifikácie (čl. 11);
- prijatie technických a organizačných opatrení za účelom zabezpečenia špecificky navrhnutej a štandardnej ochrany údajov (čl. 25);
- povinnosť spoločných prevádzkovateľov dohodnúť si vzájomnú zodpovednosť za plnenie povinnosti podľa Nariadenia (čl. 26);
- povinnosť ustanoviť zástupcu prevádzkovateľov alebo sprostredkovateľov, ktorí nie sú usadení v Únii (čl. 27);
- povinnosti spojené pri ustanovení sprostredkovateľov a povinnosti sprostredkovateľov (čl. 28 a 29);
- povinnosť uchovávať záznamy o spracovateľských činnostiach (čl. 30);
- povinnosť spolupracovať s dozornými orgánmi (čl. 31);
- povinnosť zabezpečiť bezpečnosť údajov a nahlasovať porušenie (čl. 32 - 36);
- povinnosti súvisiace s ustanovením zodpovednej osoby (čl. 37 - 39);
- povinnosti certifikačného subjektu (čl. 42 a 43); a
- povinnosti monitorujúceho subjektu (čl. 41 ods. 4).

Správna pokuta do výšky 20.000.000,- EUR alebo 4% obratu

Do druhej kategórie spadajú delikty, za ktoré Nariadenie umožňuje uložiť sankciu do výšky 20.000.000,- EUR alebo v prípade spoločnosti až do výšky 4% celkového svetového ročného obratu za predchádzajúci účtovný rok, podľa toho, ktorá suma je vyššia. Sem patria nasledovné delikty:

- povinnosti súvisiace so zásadami spracúvania údajov vrátane súhlasu (čl. 5 - 7 a 9);
- porušenie práv dotknutých osôb (čl. 12 - 22);

- porušenie povinností pri prenose údajov do tretej krajiny alebo medzinárodnej organizácie (čl. 44 - 49);
- akékoľvek porušenie povinností podľa práva členského štátu prijatého podľa kapitoly IX; a
- nesplnenie príkazu súvisiaceho s tokom osobných údajov nariadeného dozorným orgánom a iné súvisiace delikty (čl. 58).

Zatiaľ ešte platná Smernica splnomocňuje členské štáty, aby prijali vhodné opatrenia na zabezpečenie jej uplatňovania a najmä aby stanovili sankcie za porušenie vnútroštátnych predpisov, prijatých na jej základe.¹

Slovenský zákonodarca tak učinil v IV. hlave „Sankcie a zverejnenie porušenia“, §§ 67 – 71 zákona o ochrane osobných údajov. Prevádzkovateľovi a sprostredkovateľovi môže byť za porušenie zákona uložená sankcia od 300 – 200.000,- EUR, a fyzickej osobe, ktorá nemá postavenie prevádzkovateľa ani sprostredkovateľa, môže byť uložená pokuta vo výške 150 – 2.000,- EUR.

Iné sankcie

Dozorný orgán má okrem právomoci uložiť pokutu podľa vyššie uvedených zásad k dispozícii aj možnosť uloženia iných druhov sankcií, a to:

- upozornenie prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa na to, že plánované spracovateľské operácie pravdepodobne porušia ustanovenia Nariadenia;
- napomenutie prevádzkovateľov alebo sprostredkovateľov, ak spracovateľské operácie porušili ustanovenia Nariadenia;
- nariadenie prevádzkovateľovi alebo sprostredkovateľovi, aby vyhovel žiadostiam dotknutej osoby o uplatnenie jej práv podľa Nariadenia;
- nariadenie prevádzkovateľovi alebo sprostredkovateľovi, aby svoje spracovateľské operácie zosúladiť podľa potreby určeným spôsobom a v rámci určenej lehoty s ustanoveniami Nariadenia;
- nariadenie prevádzkovateľovi, aby porušenie ochrany osobných údajov oznámil dotknutej osobe;
- nariadenie dočasného alebo trvalého obmedzenia vrátane zákazu spracúvania;
- nariadenie opravy alebo vymazania osobných údajov alebo obmedzenia spracúvania a informovanie príjemcov, ktorým boli osobné údaje poskytnuté, o takýchto opatreniach;
- odňatie certifikácie alebo nariadenie certifikačnému subjektu, aby odňal certifikáciu, alebo nariadenie certifikačnému subjektu, aby nevydal certifikáciu, ak nie sú splnené alebo už nie sú splnené požiadavky na certifikáciu;
- nariadenie pozastavenia toku údajov príjemcovi v tretej krajine alebo medzinárodnej organizácii.

Trestný postih

Nariadenie v čl. 84 a v recitáli 149 ukladá členským štátom povinnosť stanoviť pravidlá pre iné, aj trestné sankcie, za porušenie ustanovení Nariadenia,² vrátane sankcie odobratia ziskov, získaných porušením Nariadenia. Vždy by však mala byť rešpektovaná zásada zákazu uloženia dvoch a viac sankcií za rovnaké konanie porušujúce Nariadenie.

Slovenský trestný zákon³ už teraz zakotvuje skutkovú podstatu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi s trestom odňatia slobody až na dva roky⁴.

¹ Čl. 24 Smernice.

² Čl. 84 Nariadenia.

³ Zákon č. 300/2005 Z.z. trestný zákon.

Odchýlky a osobitné situácie spracúvania

Nariadenie priznáva členským štátom právo odchýliť sa od znenia Nariadenia, resp. (kde Nariadenie príslušné ustanovenia neobsahuje) prijať vlastnú právnu úpravu ohľadne nasledovných záležitostí:

- oblasť vnútornej bezpečnosti, predchádzania a zisťovania trestných činov;
- oblasť slobody prejavu a práva na informácie;
- oblasť prístupu verejnosti k úradným dokumentom;
- spracúvanie národného identifikačného čísla (rodné číslo);
- spracúvanie osobných údajov v pracovnoprávných vzťahoch;
- oblasť archivácie vo verejnom záujme, vedeckého alebo historického výskumu alebo štatistické účely; a
- mlčanlivosť súvisiaca s profesijným tajomstvom.

Čo ďalej

Prevádzkovateľom a sprostredkovateľom odporúčame vykonať audit pre identifikáciu najrizikovejších oblastí spracovateľských operácií a následne stanoviť prioritu krokov na zmiernenie rizika uloženia správnych pokút alebo iných sankcií. Za týmto účelom je vhodné tiež posúdiť povinnosť náhrady škody v súvislosti so zmluvami s obchodnými partnermi, zákazníkmi alebo dodávateľmi, ktorých sú prevádzkovatelia alebo sprostredkovatelia zmluvnými stranami, a prípadne upraviť zodpovednostné vzťahy medzi stranami.

Pre účely prenesenia rizík je možné zvážiť poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú spracovateľskou činnosťou.

Ďalšie informácie

Recitály 148 - 165

Články 83 – 84 a články kapitoly IX

Kontaktná osoba

Pre ďalšie informácie prosím kontaktujte:

Slovensko:

JUDr. Helga Madárová, CIPP/E
Advokátka | Certified Intl. Privacy
Professional/Europe

Tel.: +421 220 251 311
Mobil: +421 917 092 076

helga.madarova@bapol.sk

Česká republika:

JUDr. Jaroslav Srb
Advokát

Tel.: +420 220 251 111
Mobil: +420 731 609 510

jaroslav.srb@bapol.cz

© Balcar, Polanský & Spol. s.r.o., advokátska kancelária 2017

⁴ Ustanovenie § 374 trestného zákona: „(1) Kto neoprávnene poskytne, sprístupní alebo zverejní osobné údaje o inom zhromaždené v súvislosti s výkonom verejnej moci alebo uplatňovaním ústavných práv osoby, alebo osobné údaje o inom získané v súvislosti s výkonom svojho povolania, zamestnania alebo funkcie a tým poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok. (2)...“